herpy

SALAMANDRE

Chinese Fire-bellied Newt

Cynops orientalis

Cynops orientalis er en lille, slank vandsalamander på 6-10 cm med sort ryg og en skarpt orange til rød bug med sorte pletter. Arten kommer fra det østlige Kina, holder af koldt, roligt vand og er en af de mest almindelige salamandre i akvarier. Den er nem at passe, når vandet holdes køligt, og hunnen lægger æggene enkeltvis i vandplanternes blade.

Familie: Salamandridae Tidligere navn: *Hypselotriton orientalis; Triturus orientalis* Udgivet 16. november 2026

Mild hudgift

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**6-10 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag og nat**
Levevis	**Akvatisk**
Biotop	**Vådområde og tempereret skov og eng**
Hudgift	**Mild** Vask hænderne efter kontakt, og hold fingrene fra øjne og mund
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 30 × 30 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**14-20 °C**
Temperatur, nat	**12-18 °C**
Luftfugtighed	**70-90 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 15-25 cm
Vandtemperatur	**14-20 °C**
UVB	**Ikke nødvendig**
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Larver i vand**
Æglægning	**I vand**
Kønsmoden	**12-36 mdr.**
Æg pr. sæson	**10-236**
Klækning	**13-24 dage** ved 15-23 °C
Larvetid	**90-150 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Små vanddyr (dafnier, myggelarver)**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke vurderet (NE)**

Arten står ikke på CITES-listen eller i EU's bilag A-D og er ikke opført på listen over forbudte dyr (BEK nr. 1261/2015), så der kræves ingen CITES-papirer. Salamandre er omfattet af EU's dyresundhedsregler om Bsal; tjek de aktuelle regler hos Fødevarestyrelsen ved import eller handel.

Om arten

Cynops orientalis er en lille vandsalamander på 6-10 cm. Ryggen er sort, mørkebrun eller grålig, og bugsiden er rød til orange med uregelmæssige sorte pletter. Farven fortsætter ofte som et rødt bånd på undersiden af halen. Halen er sidetrykt og bruges til at svømme med. Huden er forholdsvis glat, halen har en afrundet spids, og ørekirtlerne bag hovedet er tydelige. Enkelte dyr bliver periodevis lyse, grå, beige eller svagt rødbrune, ofte med en svag orange rygstribe og mørk marmorering på siderne. Skiftet varer fra timer til måneder og har ingen kendt forklaring. Nogle dyr bliver permanent lyse.

Hannerne bliver under 8 cm og er slankere og mere kantede i tværsnit end hunnerne. De har en kortere hale med lidt højere finnekant og en opsvulmet kloakregion, som er mest udtalt i yngletiden. Hunnerne er større og mere afrundede. Levealderen i fangenskab er ikke godt dokumenteret; 10-15 år er et skøn.

Bugfarven kommer fra karotenoider i føden og dannes ikke af dyret selv. Opdrættede dyr, der ikke får karotenrig føde, bliver gule eller cremefarvede på bugen. Det har ingen betydning for helbredet.

Arten ligner *Cynops pyrrhogaster* og forveksles ofte med den. *C. orientalis* er mindre, har glattere hud, fladere ryg og en rundere halespids. Der er beskrevet to underarter, *C. o. orientalis* og *C. o. qianshan*, adskilt af Yangtze-floden, men de adskiller sig næsten ikke fra hinanden, og uden kendt fangststed kan de ikke skelnes. I 2009 blev de kinesiske arter flyttet til slægten *Hypselotriton*, men de fleste regner i dag kun *Hypselotriton* som en underslægt.

Huden udskiller en mild gift, der hovedsagelig består af tetrodotoxin. Den kan give følelsesløshed eller irritation ved hudkontakt, især på slimhinder, og er kun farlig, hvis den sluges i større mængder. Vask hænder før og efter, at du har rørt ved dyrene eller vandet, og rør ikke ved øjne og mund.

Udbredelse og levested

Cynops orientalis er hjemmehørende i det østlige Kina og findes i provinserne Jiangsu, Zhejiang, Jiangxi, Anhui og Hubei. Den er forholdsvis almindelig og udbredt i lavlandet og i bjergegne, og der er ingen kendte indførte bestande, der indgår her.

> **Oprindelig udbredelse:** Kina.

LEVESTED

C. orientalis lever i koldt, stillestående eller svagt rindende ferskvand: damme, brønde, grøfter, rismarker og terrasserede marker samt små bække og oversvømmede marker i bjergdale. Vandet ligger ofte i skygge af græs og har mudret eller sandet bund med planterester og tæt vegetation. Dyrene svømmer ofte op mod overfladen og skyder aktivt frem og tilbage.

Arten yngler fra marts til juli, mest i april og maj, når vandet er 15-23 °C. Om vinteren går den i dvale. Om voksne dyr i naturen også tilbringer længere perioder på land, vides ikke. De nyforvandlede unger er landlevende.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Et akvarium på 60 × 30 × 30 cm (omkring 50 liter) er nok til et par eller en lille gruppe på tre voksne. Større er bedre, især hvis dyrene holdes i gruppe. Akvariet skal være tæt beplantet med dykkende planter, mos og flydende planter, som dyrene sætter stor pris på, og have mange skjul af sten, rødder og træ. Bunden kan være bar eller dækket af meget fint sand. Grus er uegnet, fordi dyrene kan sluge det og få tarmstop.

Et landområde er nødvendigt, selv om arten er næsten rent akvatisk. Stablede sten, en flydende kork eller en beplantet landdel, der bryder vandfladen, er nok. Enkelte dyr går jævnligt på land, især om natten. Opholder et dyr sig meget længe uden for vandet, er vandet ofte for varmt eller beskidt, eller dyret er sygt; sænk temperaturen, og tjek vandkvaliteten. Nyindkøbte dyr kan nægte at gå i vandet i en periode, hvilket ofte skyldes stress. Et landområde med kun 1-2 mm vand eller et sted, hvor dyrene ikke kan komme helt tørre op, får dem som regel til at vende tilbage til vandet.

Låget skal slutte tæt, for salamandre kommer ud gennem de mindste åbninger. Hold ikke arten sammen med større, aggressive padder.

TEMPERATUR

Vandet skal holdes på 14-20 °C. Arten tåler kortvarigt op til 25 °C om sommeren uden tegn på ubehag, men temperaturer over 23 °C bør undgås, og over 26 °C skal ikke forekomme. Mange problemer med arten skyldes, at den holdes for varmt. Placér akvariet i det koldeste rum, i en kælder eller i et lokale med køling, og brug om nødvendigt blæsere eller køleaggregat til akvarier.

Om vinteren skal temperaturen ned på 5-15 °C, gerne med kortere dagslængde. Egentlig dvale er ikke nødvendig, men den kolde periode fremmer parringsadfærden tydeligt. Natten må gerne være lidt køligere end dagen. Dyr, der bliver på land i lang tid, er ofte et tegn på for varmt eller beskidt vand.

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Arten lever næsten helt i vand, så luftfugtigheden over vandet er ikke kritisk og er ikke målt for arten. Under et tæt låg med et landområde er den høj, omkring 70-90 %. Landområdet må ikke tørre helt ud; hold det fugtigt med mos og planter, så dyr, der går på land, ikke udtørrer. Sprøjtning er ikke nødvendig.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Vandstanden er 15-25 cm. Det giver nok dybde til at svømme og kølig vandmasse, men dyrene skal altid have let adgang til et landområde. Vandet skal være rent, og temperaturen 14-20 °C. Brug postevand, der er behandlet med et middel mod klor.

Et filter er valgfrit, men anbefales indstillet så svagt som muligt, fordi arten kommer fra stille vand og ikke klarer stærk strøm. Et svampefilter drevet af en luftpumpe er velegnet. Uden filter står planterne for en stor del af rensningen, og en del af vandet skal skiftes jævnligt, ud over at der fyldes op. Fjern uspist foder hurtigt, da det forringer vandkvaliteten.

LYS OG UVB

Arten har ikke brug for særligt lys, og UVB er ikke nødvendigt. Almindeligt akvarielys er kun nødvendigt, hvis akvariet har levende planter, og det må ikke gøre vandet varmere. Kortere dage om vinteren hører med til den kølige periode. Dyrene er aktive både dag og nat.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten er ikke kræsen og æder alt, der bevæger sig. Kosten bygger på regnorme, artemia og optøede røde myggelarver. Variér med ferskvandsrejer, tubifex, voksmøllarver og levende myggelarver. Krebsdyr som ferskvandsrejer og dafnier er især vigtige, for de giver karotenoider, som holder bugens røde farve; røde myggelarver gør det kun i ringe grad. Nøgensnegle kaster dyrene op på grund af slimet. Nogle dyr tager kommercielt foder til salamandre, mange ikke.

Voksne dyr fodres to til tre gange om ugen, mindre om vinteren. Fjern uspist foder. Nyindkøbte dyr kan afvise foder i flere dage, hvilket er normalt.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er aktiv, og dyrene kan holdes sammen i par eller små grupper. Under fodring bliver de stærkt fødemotiverede og kan bide hinanden i lemmer og haler. Giv derfor foder flere steder i akvariet, og sørg for, at alle når at æde. Uden for foderet er dyrene ikke territoriale.

Dyrene skal helst ikke håndteres. Huden er sart og afgiver en mild gift. Nogle dyr er periodevis landlevende, især nyindkøbte, men de fleste vender tilbage til vandet, når de har slået sig til ro.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne er mindre og slankere, med kortere hale og en tydeligt opsvulmet kloakregion i yngletiden. Hunnerne er større og rundere. Dyrene bliver kønsmodne efter 1-3 år, og ungerne lever på land i den tid.

PARRING

Arten yngler fra marts til juli, når vandet er 15-23 °C. Et fald til 5-15 °C om vinteren, kombineret med kortere dage, sætter parringsadfærden i gang om foråret. Egentlig dvale er ikke nødvendig. Mange dyr yngler ikke, fordi de holdes for varmt.

Hannen jager hunnen, vifter med halen mod hende og bider af og til. Hunnen optager derefter hannens sædpakke.

ÆG OG LARVER

Hunnen lægger æggene enkeltvis på vandplanter og folder om muligt bladet over ægget, så det skjules. Hun lægger i gennemsnit knap tre æg om dagen og i løbet af sæsonen 10-236 æg, i gennemsnit omkring 96. Omkring 74 % klækker. Æggene tager 13-24 dage om at klække ved 15-23 °C.

Flyt æggene til et eget bassin på omkring 5 liter, da de voksne ellers æder æg og larver. Blade med æg kan lægges direkte i bassinet. Larverne klækker med ydre gæller og skal fodres med levende foder: dafnier og andre små vanddyr. Når larverne er omkring 2 cm, tager de ofte optøet foder, men det er ikke sikkert.

METAMORFOSE

Larverne vokser i vand i omkring 3-5 måneder; tallet er lånt fra *C. pyrrhogaster*. Metamorfosen viser sig ved, at gællerne skrumper, og dyret forlader vandet. Hold larverne så længe som muligt i vandet, for dyrene skrumper under forvandlingen, og jo større larven er, desto større og lettere at opfostre bliver de unge. Nyforvandlede dyr er som regel omkring 3 cm, men nogle er helt nede på 2 cm.

Når forbenene er kommet, og gællerne forsvinder, skal dyrene have et landområde eller en lav vandstand, så de ikke drukner. Nyforvandlede dyr er ofte vandsky og afviser foder i nogle dage, mens forvandlingen afsluttes.

Læs mere: Opdræt af haletudser

OPDRÆT AF UNGER

De små unger er sarte og ikke gode jægere. Opfostring kan ske på land eller halvt i vandet. På land holdes de i et naturligt terrarium med fugtigt jordlag, mos og bladstrøelse, hvor springhaler og isopoder formerer sig og er altid til rådighed, eller på køkkenrulle, hvor man kan følge hvert dyr og håndfodre med pincet. Skift papiret, når det bliver beskidt.

Halvt i vandet holdes de i et lille bassin med 1-3 cm vand, mange vandplanter som javamos og let adgang til land. Det kan fremskynde væksten, men ikke alle dyr vænner sig til det, og der er risiko for drukning. Tving aldrig unger til at leve i vand.

Fodr dagligt, indtil dyrene er omkring 4 cm, og derefter hver anden dag. Egnet føde er springhaler, bananfluer, hvidorm, små regnorme, bittesmå fårekyllinger og isopoder. I vand tages dafnier og andre små krebsdyr. Sorter dyrene efter størrelse, da de største kan æde de mindste.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Sundhed og typiske fejl

Arten er hårdfør, når vandet er køligt og rent. De hyppigste problemer er:

- For høj temperatur. Det giver stress, dårlig appetit, svampe- og bakterieinfektioner og kan være dødeligt.
- Dårlig vandkvalitet. Rådnende foder og gamle planter giver bakterie- og svampeinfektioner på huden.
- Tarmstop efter indtagelse af grus. Brug bar bund eller fint sand.
- Dyr, der bliver på land og nægter at gå i vand. Tjek vand og temperatur, og giv et landområde, hvor dyret ikke kan komme helt tørt op.

Arten kan, som asiatiske salamandre i det hele taget, bære Bsal (*Batrachochytrium salamandrivorans*), en svampesygdom, der er dødelig for mange salamandre, uden selv at vise tegn. Sæt nye dyr i karantæne i flere uger, brug eget redskab til hvert akvarium, og vask hænder mellem akvarier. Slip aldrig dyr eller vand ud i naturen. Søg dyrlæge med forstand på padder, hvis dyr afmagres, får sår eller hvide belægninger, svulmer op eller har usædvanlig adfærd.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.